

UN TEXT DE LA NOSTRA CORRENT

Introducció

El text que a continuació publiquem va aparèixer en una època fonamental, al juliol de 1946; amb ell es va obrir la publicació de la revista «Prometeu», revista que va estar apareixent fins a setembre de 1952.

Havia acabat la guerra mundial i els diversos components de l'Esquerra Comunista Italiana donen mostres de voler-se organitzar novament. Aquests militants havien estat expulsats del Partit Comunista d'Itàlia en el curs dels anys trenta, quan aquest partit, una vegada perduda la direcció del mateix per l'Esquerra marxista (en 1923 a nivell nacional i en 1924–26 a nivell local i regional) i havent-se enfonsat després en l'oportunisme dels fronts únics i governs obrers es preparava per ficar-se de ple en l'aberració de la lluita antifeixista i integrar-se després, juntament amb tot el moviment proletari, en els fronts partisans, aliniant-se així amb un dels dos blocs imperialistes en guerra per donar una nova glopada d'oxigen a aquest sistema caduc i decadent.

Aquest text va servir, doncs, d'introducció al treball de reconstrucció teòrica que l'Esquerra Italiana va a dur a terme a partir d'aquest any. Aquesta mateixa corrent havia contestat el 1926 –quan la Internacional Comunista es veia ja irremeiablement degenerada– a la petició de l'Esquerra alemanya, representada sobretot per Karl Korsch, d'encapçalar un moviment d'esquerra contra la degeneració de Moscou, que aquest moviment no era possible sense un treball previ de clarificació, de com s'havia donat tot aquest procés degenerador i per a això era necessari tornar als punts bàsics de la nostra doctrina.

Això és el que va a fer l'Esquerra a partir de 1946 amb l'objecte de cimentar un cos programàtic que fes possible la reconstitució del partit.

El «Curs a Seguir» és, en efecte, una síntesi dels principis de la nostra doctrina, el materialisme dialèctic, i de la seva aplicació, no només a l'anàlisi de la successió històrica dels modes de producció i del cicle revolucionari, reformista i contrarrevolucionari recorregut per cadascun d'ells, sinó també a la definició de l'estratègia i de la tàctica del moviment revolucionari proletari al llarg de la paràbola, ja més que secular, del mode de producció burgès i de les seves formes de domini despietat. És per això mateix un reclam a la doctrina integral i una orientació d'acció sobre ella basat i destinat a dur-lo a terme en el viu de la lluita de classe i de la seva expressió més alta: la lluita per la conquesta revolucionària del poder.

És el nostre alfa i omega, no un programa contingent sinó una via històrica i immutable. Per la seva naturalesa, aquest text és per al partit la base primera que determina el seu posicionament davant els diferents temes de la vida social. Llegint-lo es pot comprendre fàcilment com l'oportunisme ha abandonat la seva col·locació en la successió dialèctica i ha utilitzat obscenament programes, consignes i posicions que pertanyen a èpoques ja superades per aquesta mateixa successió. No podrà haver-hi de nou moviment revolucionari si no és reprenent aquesta visió, completament abandonada des de fa més de mig segle.

EL CURS A SEGUIR

(«TRACCIATO D'IMPOSTAZIONE»)

De «Prometeo», n. 1, juliol de 1946 traduït per «El Comunista»

Apartat de Correus 52076 - 28080 Madrid - Estat Espanyol - pci@pcielcomunista.org

Aquest escrit, per motius evidents, no conté la demostració del què afirma. Té la tasca d'establir amb la major claredat l'enfocament de la publicació. És solament una enunciació, de manera que quedin fixades les bases principals amb la finalitat d'evitar confusió i equívocs, ja siguin involuntaris o organitzats.

Més que convèncer al que escolta, es tracta de fer-li entendre bé la posició de qui exposa. La persuasió, la propaganda i el proselitisme, vénen després.

Segons el mètode seguit aquí, les opinions no s'estableixen per obra de profetes, d'apòstols, de pensadors en els caps dels quals neixen les noves veritats per guanyar multitud de seguidors.

El procediment és totalment divers. És el treball impersonal d'una avantguarda dels grups socials que inclou i fa evidents les posicions teòriques cap a les quals són portats els individus –molt abans de tenir consciència d'això– per les reals condicions comunes en què viuen. El mètode és doncs, antiescolastic, anticultural i antiil·luminista.

En la present fase d'extraviament teòric, reflex de la desorganització pràctica, si la nova posada a punt d'aquest plantejament produeix com a primer resultat l'allunyament en comptes de l'acostament d'adherents, no hi ha per què sorprendre's, o lamentar-se.

Tot moviment polític, en la presentació de les seves tesis, es reclama a precedents històrics i en cert sentit a tradicions recents o remotes, nacionals o internacionals.

També el moviment, del que aquesta revista és òrgan teòric, es reclama a orígens ben determinats. Però a diferència d'altres no parteix d'un verb revelat que s'atribueixi a fonts sobrehumanes, no reconeix l'autoritat de textos escrits immutables i ni tan sols

admet cànons jurídics, filosòfics o morals als quals remuntar-se en l'estudi de qualsevol qüestió, que es pretenen per tant, innats o immanents en la manera de pensar i sentir de tots els homes.

Per denominar aquesta orientació són acceptables els termes de marxisme, socialisme, comunisme i moviment polític de la classe proletària. El dolent és que de tots els termes s'ha fet repetidament una ús abusiu. Lenin va considerar l'any 1917 una exigència fonamental el canvi del nom del partit, tornant a aquell de comunista del Manifest de 1948. Avui, l'immens abús fet del nom de comunistes per partits que estan fora de tota línia revolucionària i classista crea encara major confusió; moviments exquisidament conservadors de les institucions burgeses gosen autoproclamar-se partits del proletariat; el terme de marxistes s'ha emprat per definir els més absurds aglomerats de partits com els de l'antifranquisme espanyol.

La línia històrica a la qual aquí ens reclamem és la següent: el Manifest dels Comunistes de 1848 (titulat també exactament Manifest del Partit Comunista sense afegit de nom de nació); els textos fonamentals de Marx i Engels; la clàssica restauració del marxisme revolucionari contra tots els revisionismes oportunistes que van acompanyar a la victòria revolucionària a Rússia i en els textos fonamentals de Lenin; les declaracions constitutives de la Internacional de Moscou en el I i II Congressos; les posicions defensades per l'Esquerra Italiana als Congressos successius i des de 1922 en endavant.

Limitant-nos a Itàlia, la línia històrica es lliga al corrent d'esquerra del partit socialista durant la guerra de 1914–18, a la constitució del Partit Comunista d'Itàlia a Livorno el gener de 1921, al seu Congrés de Roma el 1922, a les manifestacions del seu corrent d'esquerra

preexistents fins al Congrés de Lyon el 1926 i successivament fora del partit i del Comitern a l'estranger.

Aquesta línia no coincideix amb la del moviment trotskista de la IV Internacional. Tardanament Trotski i encara més tard Zinòviev, Kàmenev, Bukharin i els altres grups russos de la tradició Bolxevic, van reaccionar a la tàctica errònia que havien sostingut fins a 1924 i van reconèixer que la desviació s'agreujava fins a invertir els principis polítics fonamentals del moviment. Els trotsquistes d'avui es reclamen a la restauració d'aquells principis però no han abandonat els elements dissolvents de la tàctica "maniobrerista" falsament definida com a bolxevic i leninista.

La base de tota investigació ha de ser la consideració de tot el procés històric que fins aquí s'ha desenvolupat i l'exàmen objectiu dels fenòmens socials presents.

El mètode ha estat enunciat altres vegades, però molt sovint es desfigura en el curs de la seva aplicació. El fonament de la indagació es porta sobre l'examen dels mitjans materials amb els quals els grups humans procedeixen a la satisfacció de les seves necessitats, és a dir: la tècnica productiva i amb el desenvolupament d'aquesta, les relacions de naturalesa econòmica.

Aquests factors determinen en les diferents èpoques la superestructura de les institucions jurídiques, polítiques, militars i els caràcters de les ideologies dominants.

Aquest mètode ha estat definit amb les expressions de materialisme històric, materialisme dialèctic, determinisme econòmic, socialisme científic i comunisme crític.

En efecte, l'important és emprar sempre resultats positius i a l'hora de representar i explicar els fets humans, no acceptar la intervenció de mites o divinitats, ni de principis de «dret» i «ètica» naturals, com poden ser la Justícia, la Igualtat, la Llibertat, la Fraternitat, i similars abstraccions buides. Més important encara és no emprar aquests i altres preconceptes similars, il·lusoris, sense captar-ho o sense confessar-ho per efecte de les irresistibles influències de la ideologia dominant i de no deixar-les tornar a florir

precisament quan es tracta dels moments claus i de les conclusions decisives.

El mètode dialèctic és l'únic que supera la contradicció comuna entre la rigorosa continuïtat i coherència teòriques, i la capacitat per tornar a afrontar críticament qualsevol vella conclusió estabilitzada en termes i cànons formals.

La seva acceptació no té el caràcter d'una fe ni d'una posició passional d'escola o de part.

Les forces productives –que consisteixen principalment en els homes usats en la producció en els seus agrupaments, i a més, en els utensilis i mitjans mecànics que estan en condicions d'utilitzar– actuen en el quadre dels *modes* de producció.

Per tals modes s'entenen els ordenaments, les relacions de dependència en les quals es desenvolupa l'activitat productora i social. En tals modes hi estan compresos tots els sistemes constituïts per jerarquies (familiars, militars, teocràtiques i polítiques), l'Estat i tots els seus organismes, el dret i els tribunals que l'apliquen, les regles i tots els ordenaments, de naturalesa econòmica i jurídica, que oposen resistència a ser vulnerats.

Un tipus de societat viu mentre les forces productives es mantenen per la força en els enquadraments dels *modes* de producció. En determinats moments de la història aquest equilibri tendeix a trencar-se. Diverses causes, entre elles, els progressos de la tècnica, el creixement de les poblacions, l'extensió de les comunicacions, n'incrementen les forces productives. Aquestes entren en contrast amb els modes tradicionals, tendeixen a trencar el cercle i quan ho aconsegueixen té lloc una revolució; la comunitat s'organitza sota les noves relacions econòmiques, socials i jurídiques; les formes noves prenen el lloc de les antigues.

El mètode dialèctic marxista troba, aplica i consolida les seves solucions a escala dels grans fenòmens col·lectius amb mètode científic i experimental (el mateix mètode que els pensadors de l'època burgesa van aplicar al món natural amb una lluita que era el reflex de la lluita social revolucionària contra els règims teocràtics i absolutistes, però que no podien gosar impulsar en les seves aplicacions

socials). Aquest dedueix dels resultats adquirits en aquest camp les solucions al problema del comportament de l'individu, mentre per contra totes les escoles adversàries, religioses, jurídiques, filosòfiques i econòmiques procedeixen en sentit invers. És a dir construeixen les normes del comportament col·lectiu sobre les base inconsistent d'aquest mite de l'individu, ja sigui presentat aquest com a ànima personal immortal o afirmat com a subjecte de dret i ciutadà, o bé estudiat com a mònada inalterable de la praxi econòmica i així successivament, etc. (avui que la ciència física ha prosseguit més enllà de la seva fecundíssima hipòtesi dels individus materials, indivisibles, els àtoms, els ha definit com a rics complexos i reduït no tant a ulteriors mònades-tipus incorruptibles, en quant a punts de trobada de tota la dinàmica radiant dels camps energètics exteriors, de tal manera que esquemàticament es pot dir que no és el cosmos funció dels uns, sinó que qualsevol un és funció de tot el cosmos).

Qui creu en l'individu i parla de personalitat, de dignitat, de llibertat, de responsabilitat de l'home o del ciutadà no ha de tenir res a veure amb el pensament marxista. Els homes no són posats en moviment per opinions o confessions o per fenòmens de l'anomenat pensament, dels quals s'inspiren la seva voluntat i la seva acció. Són induïts a moure's per les seves necessitats, que prenen el caràcter d'interessos quan la mateixa exigència material acuita paral·lelament a grups sencers. S'enfronten contra les limitacions que l'ambient i l'estructura social oposen a la satisfacció de tals exigències. I reaccionen individual o col·lectivament –en un sentit que en gran mesura esta necessàriament determinat– abans que el joc dels estímuls i de les reaccions hagi fet néixer en el seu cap els reflexos que es diuen sentiments, pensaments i judicis.

Òbviament el fenomen és d'extrema complexitat i pot en algú cas particular anar en contra del sentit de la llei general que no obstant això està justificat establir.

De totes maneres no té dret a anomenar-se marxista qui fa intervenir com a causa motriu

en el joc dels fets socials i històrics la consciència individual, els principis morals, l'opinió i la decisió de l'individu o del ciutadà.

El contrast entre les forces productives i les formes socials es manifesta com a lluita entre les classes que tenen interessos econòmics oposats; aquesta lluita en la seva fase culminant es transforma en lluita armada per a la conquesta del poder polític.

Classe, en sentit marxista, no és una freda constatació estadística, sinó una força orgànica operant, i apareix quan la simple coexistència de condicions econòmiques i d'interessos desemboca en una acció i en una lluita comuna.

En aquestes situacions el moviment està dirigit per agrupacions i organismes d'avantguarda, dels quals la seva forma desenvolupada i moderna és el partit polític de classe. La col·lectivitat, l'acció de la qual culmina en la d'un partit, es mou en la història amb una eficiència i una dinàmica real inassolibles en el marc restringit de l'acció individual. És el partit el que arriba a tenir una consciència teòrica del desenvolupament dels esdeveniments i una consegüent influència sobre el seu devenir en el sentit disposat per la determinant de les forces productives i per les relacions entre elles.

Al final d'una presentació de principis i directrius, la que, malgrat la tremenda dificultat i complexitat de les qüestions, no pot fer-se sense recórrer a esquemes simplificats, es distingeixen tres tipus històrics de moviments polítics en els quals podem classificar-los tots. *Conformistes* són aquells moviments que combaten per conservar íntegres les formes i les institucions vigents, prohibint tota transformació i reclamant-se a principis immutables, ja siguin presentats aquests sota una vestimenta religiosa, filosòfica o jurídica.

Reformistes són els moviments que, encara no prenent el sucumbir brusc i violent de les institucions tradicionals, adverteixen que les forces productives empenyen massa fort i propugnen graduals i parcials modificacions de l'ordre vigent.

Revolucionaris (i adoptarem el terme provisional d'antiformistes) són els moviments

que proclamen i executen l'assalt de les velles formes i fins i tot abans de saber teoritzar els caràcters del nou ordre, tendeixen a trencar l'antic, provocant el naixement irresistible de formes noves. Conformisme. Reformisme. Antiformisme.

Qualsevol tipus d'esquema presenta perills d'error. Es pot preguntar si la dialèctica marxista no condueix al seu torn a construir un arificiós model general de les vicissituds històriques, reduint tot el desenvolupament a una successió en el domini de classes que neixen revolucionàries, viuen reformistes i acaben conservadores. El suggeriu terme plantejat a tal vicissitud per l'esdeveniment de la societat sense classes (amb la classe proletària i la seva victòria revolucionària, la coneguda sortida de la prehistòria humana de Marx) pot semblar una construcció finalista i per tant metafísica com les de les fal·làcies ideologies del passat. Hegel, com precisament va denunciar Marx, va reduir el seu sistema dialèctic a una construcció absoluta, recaient inconscientment en la metafísica que havia superat en la part aniquiladora de la seva crítica (reflex filosòfic de la lluita revolucionària burgesa).

Amb això Hegel, coronant la filosofia clàssica de l'idealisme alemany i del pensament burgès, col·locava la tesi absurda que la història de l'acció i del pensament havia d'aturar-se cristal·litzada en el seu perfecte sistema, en la conquesta de l'Absolut. Un punt estàtic d'arribada similar és eliminat per la dialèctica marxista.

Engels, no obstant això, en la seva clàssica presentació del socialisme científic (com contraposat a l'utopisme, que confiava la renovació social a la propaganda per l'adopció d'un projecte de societat millor proposat per un autor o una secta) semblaria admetre una regla o llei general del moviment històric quan usa expressions com aquestes: *hi ha un moviment cap a endavant, el món camina*. Aquestes vigoroses fórmules de propaganda no han de fer creure que s'hagi trobat una recepta en la qual es puguin tancar tots els infinits desenvolupaments del devenir de la societat humana, recepta que ocupa el lloc de les habituals abstraccions burgeses d'evolució, civilització, progrés i

similars.

El meravellós benefici de l'arma dialèctica d'investigació és també essencialment revolucionari; s'extrínseca en la implacable destrucció dels innumbrables sistemes teòrics que de tant en tant revesteixen els aparells de domini de les classes privilegiades. A aquest cementiri d'ídols caducs, no hem de substituir-lo amb un nou mite, un nou credo, un nou verb; sinó només les expressions realistes d'una sèrie de relacions entre les condicions de fet i els seus millors desenvolupaments calculables.

Per donar un exemple d'això, la correcta formulació marxista no és: un dia el proletariat prendrà el poder polític, destruirà el sistema social capitalista i construirà l'economia comunista; sinó que és per contra: només mitjançant la seva organització en classe, o sigui, en partit polític, i la instauració armada de la seva dictadura, el proletariat podrà destruir l'ordre i l'economia capitalistes i fer possible una economia no capitalista i no mercantil.

Científicament no podem excloure un fi diferent de la societat capitalista, com podria ser la tornada a la barbàrie, una catàstrofe mundial deguda a mitjans bèl·lics que tingués, per exemple, el caràcter d'una degeneració patològica de la raça (els cecs i els condemnats a la dissolució radioactiva dels teixits per les bombes d'Hiroshima i Nagasaki ens adverteixen d'això) o una altra no deduïble de les dades conegudes actualment.

El moviment revolucionari comunista d'aquesta convulsiva època ha d'estar caracteritzat no només per la demolició teòrica de tot conformisme i de tot reformisme del món contemporani, sinó també per la posició pràctica i com sol dir-se, tàctica, que no hi ha ja cap camí a recórrer conjuntament amb cap moviment, conformista o reformista, ni tan sols en sectors i temps limitats.

Sobretot aquest s'ha de fundar en l'adquisició històrica irrevocable que el capitalisme burgès ha esgotat ja tota embranzida antiformista contra un anterior mode de producció, o sigui, no té ja cap tasca històrica de demolició de formes

precapitalistas o de resistència a les amenaces del retorn d'aquestes.

Amb això no es nega que, mentre que les potents forces del devenir capitalista, que han accelerat a ritme inaudit la transformació del món, van actuar sobre tals relacions, el moviment de la classe proletària pogués i hagués de, dialècticament, condemnar-les com a doctrina i recolzar-les en l'acció.

Una diferència essencial entre el mètode metafísic i el dialèctic en la història es basa en això.

Tot tipus d'institució o d'ordenament social o polític no és per si mateix bo o dolent, acceptable o rebutjable, segons l'examen de les seves característiques sobre la base de cànons i principis generals.

Segons la interpretació dialèctica de la història, tota institució ha tingut en les successives situacions tasques i efectes revolucionaris, progressius i conservadors.

Es tracta, per a qualsevol exposició del problema, de posar en el seu lloc les forces productives i els factors socials deduït d'això el sentit del conflicte polític que és l'expressió d'aquests.

És metafísica declarar-se per principi autoritaris o llibertaris, monàrquics o republicans, aristòcrates o demòcrates i remuntar-se en la polèmica a cànons plantejats fora de la conjuntura històrica. Ja el vell Plató, en la primera temptativa sistemàtica de ciència política supera l'absolutisme místic dels principis i el segueix Aristòtil distingint entre els tres tipus –poder d'un, de pocs i de molts– les formes bones i les dolentes; monarquia i tirania –aristocràcia i oligarquia– democràcia i demagògia.

L'anàlisi modern, sobretot després de Marx, és molt més a fons.

En l'actual fase històrica, la quasi totalitat de les enunciacions i de les propagandes polítiques, utilitzen els pitjors motius tradicionals de totes les supersticions religioses, jurídiques i filosòfiques.

A tot aquest caos d'idees, projecció en el cap dels homes contemporanis del caos de les relacions d'interessos en una societat que es

descompon, s'hi contraposa l'anàlisi dialèctic de les relacions de les forces reals avui en joc.

Per introduir aquesta es requereix una anàloga valoració de les conegudes relacions pròpies d'èpoques històriques precedents.

Començant per les formes econòmiques, no té cap mena de sentit el ser partidari de manera general d'una economia comuna o privada, liberal o monopolista, individual o col·lectiva, i exaltar els mèrits de qualsevol sistema amb finalitats de benestar general: actuant així es cauria en la utopia, que és l'exacta contraposició a la dialèctica marxista.

És conegut en Engels el clàssic exemple del comunisme com a «**negació de la negació**». Les primeres formes de producció humana van ser comunistes, després va sorgir la propietat privada que va representar un sistema molt més complex i eficient. D'aquesta, la societat humana retorna al comunisme. Aquest comunisme modern seria irrealitzable si el comunisme inicial no hagués estat superat, derrotat i destruït pel sistema de la propietat privada. El marxista considera un avantatge i no un dany aquest traspàs inicial. Això que es diu del comunisme es pot dir de totes les altres formes econòmiques com l'esclavisme, la servitud de la gleba, el capitalisme de manufactura, industrial, monopolista i així successivament.

L'economia mercantil, per la qual els objectes susceptibles de satisfer les necessitats humanes, van deixar (amb la sortida de la barbàrie) de ser adquirits i consumits directament per l'ocupant o pel primitiu productor, i van esdevenir susceptibles de ser canviats, primer entre ells, sota la forma de l'intercanvi i a continuació amb un equivalent comú i monetari, va constituir en la seva aparició històrica una grandiosa revolució social.

Es va fer possible així, el repartiment dels diferents homes en diferents treballs productius, ampliant i diferenciant enormement els caràcters de la vida social. Es pot al mateix temps reconèixer aquest traspàs i afirmar que després d'una sèrie de tipus d'organització econòmica, tots basats sobre el comú principi mercantil (esclavisme, feudalisme, capitalisme, etc.), es tendeix avui

cap a una economia no mercantil i que la tesi segons la qual la producció seria impossible fora del mecanisme de l'intercanvi monetari de les mercaderies, és avui una tesi conformista i reaccionària.

L'abolició del mercantilisme es pot sostenir avui i solament avui, quan el desenvolupament del treball associat i la concentració de les forces productives que el capitalisme, última de les economies mercantils, ha procurat, fa possible trencar els límits pels quals tots els béns d'ús circulen com a mercaderies i el mateix treball humà és tractat com una mercaderia.

Un segle abans d'aquest estadi, hagués estat pura bogeria una crítica del sistema mercantil basada en raonaments generals de fons filosòfic, jurídic i moral.

Els diversos tipus de grups socials successivament apareguts, a través dels quals la vida col·lectiva s'ha diferenciat del primitiu individualisme animal, recorrent un immens cicle que ha complicat cada vegada més les relacions en les quals viu i es mou l'individu, no poden –preses individualment– ser jutjats favorable o desfavorablement, sinó que han de ser considerades en relació a la successió i al desenvolupament històric que els ha donat una funció mutable en les successives transformacions i revolucions.

Cadascuna d'aquestes institucions sorgeix com una conquesta revolucionària, es desenvolupa i es reforma en llargs cicles històrics, i finalment esdevé un obstacle reaccionari i conformista.

La institució de la família apareix com a primera forma social quan en l'espècie humana el llaç entre els pares i la prole va molt més enllà que en l'època en la qual existeix per necessitat fisiològica. Neix la primera forma d'autoritat, que la mare i després el pare exerciten sobre els descendents, fins i tot quan aquests són individus físicament complets i forts. Estem també aquí en presència d'una revolució, ja que apareix la primera possibilitat d'una organització de vida col·lectiva i s'estableix la base dels ulteriors desenvolupaments que conduiran a les primeres formes de societat organitzada i d'Estat.

En les llargues i successives fases es torna cada vegada més complexa la vida social i l'interès, i l'autoritat d'un home sobre l'altre s'estén més enllà dels límits del parentiu i de la sang. El nou i més vast grup conté i disciplina la institució de la família, com va succeir a les primitives ciutats, en els estats, en els règims aristocràtics i després en el règim burgès, totes elles fundades en la institució –fictícia– de l'herència.

Quan s'imposa l'exigència d'una economia que superi el joc dels interessos individuals, la institució de la família, amb els seus límits massa estrets, arriba a ser un obstacle i un element reaccionari en la societat.

Per tant sense haver negat la funció d'aquesta, els comunistes moderns, després d'haver fet notar que ja el sistema capitalista ha deformat i desconnectat la decantada «**santedat**» d'aquesta institució, la combaten obertament i es proposen suprimir-la.

Les diverses formes d'estat com monarquia i república se succeeixen a través de la història de manera complicada i poden haver representat ambdues energies revolucionàries, progressives o conservadores en les diferents situacions històriques. Encara podent-se admetre de manera general que probablement abans de la seva caiguda, el règim capitalista arribarà a liquidar els règims dinàstics que avui sobreviuen, no obstant això, en aquesta qüestió, no es pot jutjar com una cosa absoluta el que estan fora de l'espai i del temps.

Les primeres monarquies van sorgir com a expressió política d'una divisió de funcions materials; certs elements del grup de famílies o tribus primitives van assumir –mentre els altres atenia la caça, la pesca, l'agricultura o el primer artesanat– la defensa amb les armes contra altres grups o pobles o també la requisada armada dels béns d'aquests últims, i els primers guerrers i reis van fundar sobre majors riscos el privilegi del poder. Es tracta també aquí de l'arribada de formes més desenvolupades i complexes, que d'una altra manera eren impossibles, i per tant, d'una de les vies que van conduir a una revolució en les relacions socials. En les fases successives la institució monàrquica va fer possible la constitució i el desenvolupament de vastes

organitzacions estatals nacionals contra el federalisme de sàtrapes i senyors, i va tenir una funció innovadora i reformadora. Dante és el gran reformista monàrquic en l'inici de l'edat moderna. Més recentment, la monarquia s'ha prestat en molts països – encara que no menys s'ha prestat la república– a revestir les formes més tancades del poder de classe de la burgesia.

Poden haver existit moviments i partits republicans amb caràcter revolucionari, uns altres amb caràcter reformista i uns altres amb caràcter netament conservador. Per fer-ho més accessible i simplificat es pot dir, per exemple, que va ser revolucionari Brutus **«que va matar Tarquini»**, van ser reformistes els Gracs que van intentar donar a la república aristocràtica un contingut conforme als interessos de la plebs, van ser conformistes i reaccionaris els republicans tradicionals com Cató i Ciceró que van contrastar el grandios desenvolupament històric constituït per l'expansió de l'imperi romà i de les seves formes jurídiques i socials al món. La qüestió es falseja per complet quan es recorre a llocs comuns sobre el cesarisme, la tirania o en el costat oposat sobre els sagrats principis de les llibertats republicanes i similars motius retòric-literaris.

Entre els exemples moderns basta considerar com a tipus antiformalista, reformista i conformista les tres repúbliques franceses, la de 1793, la de 1848 i la de 1871.

Els reflexos de les crisis de les formes econòmiques es donen, no només en les institucions socials i polítiques, sinó també en les creences religioses i en les opinions filosòfiques.

Tota posició jurídica, confessional i filosòfica és considerada en relació a les situacions històriques i a les crisis socials i ha estat segons les ocasions, bandera revolucionària, progressiva o conformista.

Antiformalista i revolucionari per excel·lència va ser el moviment que va portar el nom de Crist.

L'afirmació que en tots els homes hi ha un ànima d'origen diví i destinada a la immortalitat, qualsevol que sigui la seva posició social o de casta, era l'equivalent del

sorgir revolucionari contra les formes opressives i esclavistes de l'antic Orient. Mentre la llei admet que la persona humana pot ser considerada com una mercaderia, objecte de compra-venda igual que un animal i per tant totes les prerrogatives jurídiques d'homes lliures i ciutadans són monopoli d'una sola classe, l'afirmació de la igualtat dels creients era una consigna de batalla que xocava implacablement contra la resistència dels ordenaments teocràtics dels jueus, aristòcrates i militars d'altres estats de l'antiguitat.

Després de llargues fases històriques i després de l'abolició de l'esclavisme, el cristianisme esdevé religió oficial i fonament l'estat. Més tard viu el seu cicle reformista a l'Europa de la edat moderna com expressió d'una lluita contra l'excessiva adhesió de l'Església als estrats socials més privilegiats i opressius.

Avui no hi pot haver ideologia més conformista que la cristiana que ja en l'època de la revolució burgesa va ser la més potent arma organitzativa i doctrinal per a la resistència dels vells règims.

Avui, la potent articulació eclesiàstica i la suggestió religiosa, reconciliats i concordats oficialment arreu amb el sistema capitalista, estan obstinats en la defensa fonamental contra l'amenaça de la revolució proletària.

En les relacions socials d'avui, sent actualment una vella conquesta la que fa de cada individu una empresa econòmica amb la possibilitat teòrica de tenir un actiu i un passiu, la superstició que traça al voltant de cada individu el marc tancat del balanç moral de totes les seves accions i el projecta en la il·lusió d'una vida d'ultratomba, no és més que la projecció en el cervell dels homes del caràcter burgès mateix de la aquest societat, fundada sobre l'economia privada.

No es pot conduir una lluita per trencar els límits d'una economia amb empreses privades i amb balanços individuals, sense prendre de manera oberta una posició antireligiosa i anticristiana.

La burgesia capitalista moderna ha presentat ja als principals països tres fases històriques característiques.

La burgesia apareix com a classe obertament revolucionària i condueix una lluita armada per trencar les formes de l'absolutisme feudal i clerical, vincles que lliguen les forces treballadores dels camperols a la terra i les dels artesans al corporativisme medieval.

L'exigència de l'alliberament de qualsevol enllaç coincideix amb la del desenvolupament de les forces productives que, amb els recursos de la tècnica moderna, tendeixen a concentrar els treballadors en grans masses.

Per donar un lliure desenvolupament a aquestes noves forces econòmiques cal abatre amb la força els règims tradicionals.

La classe burgesa no només condueix la lluita insurreccional sinó que porta a terme després de la primera victòria una fèrria dictadura per impedir la revenja de monàrquics, feudals i jerarquies eclesiàstiques.

La classe capitalista apareix a la història com una força *antiformista* i les seves energies imponents la condueixen a trencar tots els obstacles, materials i ideals, els seus pensadors subverteixen els antics cànons i les antigues creences de la manera més radical.

A les teories de l'autoritat per dret diví es substitueixen les d'igualtat i llibertat polítiques, les de sobirania popular i es proclama l'exigència d'institucions representatives prenent que, gràcies a aquestes el poder sigui expressat per la voluntat col·lectiva lliurement manifestada.

El principi liberal i democràtic *en aquesta fase* apareix com netament revolucionari i antiformista, molt més en tant que aquest no és realitzat per vies pacífiques i legalitàries, sinó que triomfa a través de la violència i el terror revolucionari, i és defensat contra retorns restauradors amb la dictadura de la classe vencedora.

En la segona fase, ja estabilitzat el sistema capitalista, la burgesia es proclama exponent del millor desenvolupament i del benestar de tota la col·lectivitat social i recorre una fase relativament tranquil·la de desenvolupament de les forces productives, de conquesta per al mode propi de tot el món habitat, d'intensificació de tot el ritme econòmic.

Aquesta és la fase progressiva i reformista del cicle capitalista.

El mecanisme democràtic-parlamentari en aquesta *segona fase* burgesa viu paral·lelament a la direcció reformista i a la classe dominant li interessa fer aparèixer el seu propi ordre com a susceptible de desenvolupar i manifestar els interessos i les reivindicacions de les classes treballadores. Els seus governants sostenen poder satisfer-los amb mesures econòmiques i legislatives que no obstant això deixin subsistir els cànons jurídics del sistema burgès. Parlamentarisme i democràcia ja no tenen el caràcter de consignes revolucionàries, sinó que assumeixen un contingut reformista que assegura el desenvolupament del sistema capitalista eliminant xocs violents i explosions de la lluita de classe.

La tercera fase és la del modern imperialisme caracteritzat per la concentració monopolista de l'economia, pel sorgiment dels trusts i sindicats capitalistes, per les grans planificacions, dirigides pels centres estatals. L'economia burgesa es transforma i perd els caràcters del clàssic liberalisme, per al qual cada propietari d'empresa era autònom en les seves decisions econòmiques i en les seves relacions de intercanvi. Intervé una disciplina cada vegada més estricta de la producció i de la distribució, els índexs econòmics no resulten ja del lliure joc de la concurrència, sinó de la influència de associacions entre capitalistes en un principi, d'òrgans de concentració bancària i financera després, i al final, directament de l'estat. L'Estat polític, que en l'accepció marxista era el comitè d'interessos de la classe burgesa i la tutelava com a òrgan de govern i de policia, es torna cada vegada més un òrgan de control i fins i tot de gestió de l'economia.

Aquesta concentració d'atribucions econòmiques en mans l'estat pot ser interpretada com un pas de l'economia privada a l'economia col·lectiva només si s'ignora voluntàriament que l'estat contemporani expressa únicament els interessos de una minoria i que tota estatització que es desenvolupa en els límits de les formes mercantils condueix a una concentració capitalista que reforça en lloc d'afeblir el caràcter capitalista de l'economia.

El desenvolupament polític dels partits de la classe burgesa en aquesta fase contemporània, condueix a formes d'opressió més estreta, com va ser clarament establert per Lenin en la crítica de l'imperialisme modern i les seves manifestacions s'han donat amb l'arribada dels règims que s'han definit totalitaris i feixistes. Aquests règims constitueixen el tipus polític més modern de la societat burgesa i es van difonent a través d'un procés que arribarà a ser cada vegada més clar a tot el món. Un aspecte concomitant d'aquesta concentració política consisteix en l'absolut predomini de pocs i grandíssims estats en detriment de l'autonomia dels estats mitjans i menors.

L'arribada d'aquesta tercera fase capitalista no pot ser confosa amb un retorn d'institucions i formes precapitalistes perquè aquesta va acompanyada d'un increment vertiginós de la dinàmica industrial i financera, desconegut qualitativa i quantitativament per al món preburgès. El capitalisme repudia de fet l'aparell democràtic i representatiu i constitueix centres de govern absolutament despòtics. En alguns països aquest ha teoritzat i proclamat la constitució del partit únic totalitari i la centralització jeràrquica, en altres, continua fent ús de consignes democràtiques, avui ja buides de contingut, però procedeix inexorablement en el mateix sentit.

La posició essencial d'una valoració exacta del procés històric contemporani és aquesta: l'època del liberalisme i de la democràcia està tancada i les reivindicacions democràtiques, que van tenir ja caràcter revolucionari, i després progressista i reformista, són avui anacròniques i exquisidament conformistes.

En correspondència al cicle del món capitalista, en tenim un altre del moviment proletari. Des de l'inici de la formació d'un gran proletariat industrial es comença a construir una crítica de les enunciacions econòmiques, jurídiques i polítiques burgeses i es teoritza el descobriment que la classe burgesa no allibera ni emancipa la humanitat, sinó que substitueix el propi domini de classe i la pròpia explotació al de les altres classes precedents. No obstant això, els treballadors en tots els països han de combatre al costat de

la burgesia per l'enderrocament de les institucions feudals i no cauen en les suggestions d'un socialisme reaccionari que, davant l'espectre del nou desprietat patró capitalista, crida als obrers a una aliança amb les classes dirigents monàrquiques i terratinents.

També en les lluites que els joves règims capitalistes porten a terme per rebutjar els retorns reaccionaris, el proletariat no pot denegar el seu suport a la burgesia.

Un primer plantejament de l'estratègia de classe del naixent proletariat és la perspectiva de realitzar moviments anti-burgesos en el curs de la mateixa lluita insurreccional conduïda al costat de la burgesia, aconseguint de manera immediata l'alliberament de l'opressió feudal i de l'explotació capitalista.

Una manifestació embrional es dona des de la gran revolució francesa amb la «**Lliga dels Iguals**» de Babeuf.

Teòricament el moviment està completament immadur, però és significativa la lliçó històrica de la implacable repressió que la burgesia jacobina victoriosa exerceix contra els obrers que havien combatut amb ella i pels seus interessos.

A la vigília de l'onada revolucionària burgesa i nacional del 1848 la teoria de la lluita de classe aquesta ja madura i elaborada, estant ja clares a escala europea i mundial les relacions entre burgesos i proletaris.

Marx, al *Manifest*, projecta al mateix temps l'aliança amb la burgesia contra els partits de la restauració monàrquica a França i del conservadorisme prussià i un immediat desenvolupament cap a una revolució que es dirigeixi a la conquesta del poder per part de la classe obrera. També en aquesta fase històrica l'esforç de revolta dels treballadors és reprimat desprietadament, però s'afirma que la doctrina i l'estratègia de classe corresponents a aquesta fase estan sobre el clar camí històric del mètode marxista.

Les mateixes situacions i les mateixes valoracions es donaven a la grandiosa temptativa de la Comuna de París, amb la qual el proletariat francès, després d'haver enderrocat a Bonaparte i assegurat la victòria

a la república burgesa, intenta una vegada més la conquesta del poder i ofereix, encara que sigui per pocs mesos, el primer exemple històric del govern de classe.

El significat més suggestiu d'aquest desenvolupament està en la incondicional aliança antiproletària dels demòcrates burgesos amb els conservadors i amb el mateix exèrcit prussià vencedor per assassinar al primer intent de dictadura del proletariat.

En la segona fase, en què el reformisme en el quadre de l'economia burgesa s'acompanya amb el més ampli ús dels sistemes representatius i parlamentaris, es planteja per al proletariat una alternativa de portada històrica.

Sota l'aspecte teòric sorgeix l'interrogant interpretatiu de la doctrina revolucionària construïda com una crítica a les institucions burgeses i a tota la seva defensa ideològica: la caiguda del domini de classe capitalista i la substitució d'aquest per un nou ordre econòmic tindrà lloc a través d'un xoc violent, o podrà aconseguir-se amb graduals transformacions i amb la utilització del mecanisme legalitari parlamentari?

Sota l'aspecte pràctic sorgeix l'interrogant de si el partit de la classe proletària ha o no d'associar-se, no ja amb la burgesia contra les forces dels règims precapitalistes, actualment desapareguts, sinó amb una part avançada i progressista de la burgesia mateixa, amb més disposició per reformar els ordenaments.

A l'intermedi idíl·lic del món capitalista (1871-1914) es desenvolupen els corrents revisionistes del marxisme, del qual es falsifiquen les directrius i els textos fonamentals, i es construeix una nova estratègia, segons la qual, grans organitzacions econòmiques i polítiques de la classe obrera permeen i conquisten les institucions amb mitjans legals, preparant una gradual transformació de tot l'engranatge econòmic.

Les polèmiques que acompanyen aquesta fase divideixen el moviment obrer en tendències oposades; malgrat que no planteja en general el programa de l'assalt insurreccional per destruir el poder burgès, els marxistes d'esquerra resisteixen vigorosament

els excessos de la tàctica col·laboracionista sobre el pla sindical i parlamentari, amb el propòsit de sostenir governs burgesos i de fer participar als partits socialistes en coalicions governamentals.

És en aquest punt quan s'obre la gravíssima crisi del moviment socialista mundial, determinada per l'esclat de la guerra de 1914 i pel pas de gran part dels dirigents sindicals i parlamentaris a la política de col·laboració nacional i d'adhesió a la guerra.

En la tercera fase, el capitalisme -per la necessitat de continuar desenvolupant la massa de les forces productives i al mateix temps evitar que aquestes trenquin l'equilibri dels seus ordenaments- es veu obligat a renunciar als mètodes liberals i democràtics, conduint al mateix temps la concentració del domini polític a potentíssims aglomerats estatals que a la vegada porten un estret control de la vida econòmica, també en aquesta fase s'obren davant del moviment obrer dues alternatives.

En el camp teòric, cal afirmar que aquestes formes més estrictes del domini de classe del capitalisme constitueixen la necessària fase més evolucionada i moderna que aquest recorrerà per arribar al final del seu cicle i esgotar les seves possibilitats històriques. Aquestes no són una *transitòria* exasperació de mètodes polítics i de policia, després de la qual es pugui i s'hagi de retornar a les formes de pretesa tolerància liberal.

En el camp tàctic, l'interrogant de si el proletariat hagi d'iniciar una lluita per reconduir al capitalisme a les seves concessions liberals i democràtiques és *fals i il·lusori* ja que no és necessari el clima de la democràcia política per a l'ulterior increment de les energies productives capitalistes, indispensable premissa per a l'economia socialista.

Tal interrogant, en la primera fase revolucionària burgesa, no només estava plantejat per la història sinó que també es resolia en una concomitància en la lluita de les forces del tercer i quart estat, i l'aliança entre les dues classes era una etapa indispensable en el camí cap al socialisme.

A la segona fase l'interrogant d'una

concomitant acció entre democràcia reformista i partits obrers socialistes estava plantejada legítimament i tot i que la història ha donat la raó a la solució negativa sostinguda per l'esquerra marxista revolucionària contra la de la dreta revisionista i reformista, aquesta, abans de les fatals degeneracions de 1914-18, no podia ser definida com un moviment conformista. Aquesta creia plausible en efecte, un gir lent de la roda de la història. Encara no intentava girar-la cap enrere. Sigui-los reconegut això als Bebel, als Jaurés i als Turati.

En l'actual fase, la del més àvid imperialisme i la de les ferotges guerres mundials, l'interrogant d'una acció paral·lela entre la classe proletària socialista i la democràcia burgesa *no es planteja ja històricament*; sostenir una resposta afirmativa no representa ja una alternativa, una versió, una tendència del moviment obrer, sinó que cobreix el *passatge total al conformisme conservador*.

L'única alternativa que es pot presentar i resoldre ha arribat a ser una altra. Atès que el desenvolupament del món i del règim capitalista es desenvolupa en sentit centralista, totalitari i «**feixista**», deu el moviment proletari aliar les seves forces amb aquest moviment que s'ha transformat en l'únic aspecte reformista de l'ordre i del domini burgès? Pot mantenir l'esperança d'inserir el sorgir del socialisme en aquest inexorable avanç de l'estatisme capitalista, ajudant a dispersar les últimes resistències al passatge a un altre mode de producció per part dels liberals, burgesos conformistes de la primera fornada?

O bé, el moviment proletari, durament colpejat i dispers per no haver pogut realitzar la seva autonomia de la pràctica de la col·laboració de classe en la fase de les dues guerres mundials, ha de reconstituir-se *fora* d'aquest mètode, *fora* de la il·lusió d'estar representat en pacífiques institucions burgeses penetrables amb mitjans legals o més vulnerables a l'assalt de les masses (dues formes, aquestes, igualment perilloses del derrotisme de tot moviment revolucionari)?

El mètode dialèctic marxista condueix a la conclusió negativa de l'interrogant de

l'aliança amb les noves i modernes forces burgeses centralitzadores, per les raons que històricament es desenvolupen d'aquelles mateixes que conduïen ahir a combatre l'aliança amb el reformisme de la fase democràtica i pacifista.

El capitalisme, premissa dialèctica del socialisme, no té ja necessitat de ser ajudat a néixer (afirmant la seva dictadura revolucionària) ni a créixer (en la seva sistematització liberal i democràtica).

Aquest concentra inevitablement en la fase moderna el seu patrimoni econòmic i la seva força política en unitats monstruoses.

El seu transformisme i el seu reformisme asseguren el seu desenvolupament i defensen la seva conservació al mateix temps.

El moviment de la classe obrera no subjaurà al seu domini mentre no se situï *fora* del terreny de l'ajuda a les encara necessàries evolucions del desenvolupament capitalista, reorganitzant les seves forces *fora* d'aquestes perspectives superades, espolsant-se de sobre el pes de les tradicions del vell mètode, denunciat -ja amb una fase històrica sencera de retard- el seu concordat tàctic amb qualsevol forma de reformisme.

A la sortida de la primera guerra mundial, pren actualitat el més rellevant problema de la història contemporània: la crisi del règimen tsarista rus, estructura estatal feudal supervivent en ple desenvolupament capitalista.

La posició de l'esquerra marxista (Lenin, bolxevics) estava establerta ja des de feia decennis en la perspectiva estratègica de conduir el combat per la dictadura proletària contemporàniament al de totes les forces antiabsolutistes per l'enderrocament de l'imperi feudal.

La guerra ja va fer possible la realització d'aquest grandios pla i permetre concentrar en el ràpid cicle de nou mesos el passatge del poder de la dinastia, de l'aristocràcia i del clergat, primer a la burgesia i després al proletariat.

Les qüestions i enquadraments mundials relatius a la lluita de classe, a la guerra pel poder i a l'estratègia de la revolució obrera,

van rebre un impuls potentíssim d'aquest grandios esdeveniment.

En un breu cicle l'estratègia i la tàctica del partit proletari van viure totes les fases: lluita al costat de la burgesia contra el vell règim; lluita contra aquesta una vegada que, enfonsat l'estat feudal, va tractar de construir el seu propi; ruptura i lluita contra tots els partits reformistes i gradualistes del mateix moviment obrer, arribant al monopoli exclusiu del poder per part de la classe treballadora i del partit comunista. Els reflexos històrics sobre el moviment obrer van tenir el caràcter d'una derrota clamorosa per les tendència revisionistes i col·laboracionistes, i en tots els països els partits proletaris van ser empesos a situar-se en el terreny de la lluita armada per el poder.

Però es van tenir falses interpretacions i aplicacions al transportar l'estratègia i la tàctica russes als altres països, on es va voler esperar un règim kerenskià assolit a través d'una política de coalició per clavar-li després per mitjà d'una audaç conversió el cop mortal.

Es va oblidar així que aquella successió de moviments estava en íntima relació amb el retardat naixement de l'estat polític propi del capitalisme, el qual, per contra, existia amb estabilitat des de feia decennis o segles en els altres països europeus, tant més forta com més evident era la seva estructura jurídica democràtico-parlamentària.

No es va veure que les aliances en les batalles insurreccionals entre bolxevics i no bolxevics fins i tot aquelles dirigides a impedir algunes temptatives de retorn de la restauració feudal eren l'últim exemple possible a escala històrica de similars relacions de forces polítiques, que la revolució proletària d'Alemanya, per exemple, hauria recorregut la mateixa marxa tàctica que la russa si hagués sorgit -com esperava Marx- de la crisi de 1848, mentre que a 1918-19 podia haver estat victoriosa només si el partit revolucionari comunista hagués tingut forces suficients com per aixafar al bloc dels kaiseristes, dels burgesos i dels socialdemòcrates al poder a la República de Weimar.

Quan es va tenir a Itàlia el primer exemple

del tipus de govern totalitari burgès, amb el feixisme, el fonamental i fals plantejament estratègic donat al proletariat amb la consigna de la lluita per la llibertat i les garanties constitucionals en el si d'una col·locació antifeixista va manifestar que el moviment comunista internacional es desplaçava totalment de la justa estratègia revolucionària. Confondre a Mussolini i Hitler, reformadors del règim capitalista en el sentit més modern del terme, amb Kornilov o amb les forces de la restauració i de la Santa Aliança de 1815, va ser el major i més ruïnós error de valoració, i va assenyalar l'abandó total del mètode revolucionari.

La fase imperialista, madura econòmicament en tots els països moderns, en la seva forma política feixista, va aparèixer i apareixerà amb una successió determinada per les contingents relacions de força entre estat i estat i entre classe i classe en els diferents països del món.

Tal passatge podia ser acollit un cop més com una ocasió per a l'assalt revolucionari del proletariat. No obstant això no en el sentit d'enquadrar i dilapidar les forces de la seva avantguarda comunista a l'objectiu il·lusori d'aturar la burgesia en el seu moviment de sortida de les formes legals amb l'absurda reivindicació del restabliment de les garanties constitucionals i del sistema parlamentari, sinó al contrari acceptant la finalitat històrica d'aquest instrument de l'opressió burgesa i convidant a la lluita fora de la legalitat per intentar destrossar tots els altres aparells policials, militars, burocràtics i jurídics, del poder capitalista i del seu estat.

El pas dels partits comunistes a l'estratègia del gran bloc antifeixista, exasperat amb les consignes de la col·laboració nacional en la guerra contra Alemanya del 1939-45, dels moviments partisans, dels comitès d'alliberament nacional, fins acabar a la vergonya de la col·laboració ministerial ha assenyalat la segona derrota desastrosa del moviment revolucionari mundial. Aquest no pot ser reconstituït, en la teoria, en l'organització i en l'acció, sense situar-lo fora i contra aquella política que és comú als partits socialistes i els comunistes inspirats en Moscou. El nou moviment s'ha de basar sobre directrius

que siguin l'antítesi precisa de les consignes difoses per aquests mateixos moviments oportunistes, les posicions -com es desprèn a la llum d'una crítica dialèctica-contemporàniament són l'indici del moviment mundial que reclama l'antifeixisme (de paraula) i s'insereixen per contra plenament en el procés en sentit feixista de l'organització social (de fet).

El nou moviment revolucionari del proletariat, característic de l'època imperialista i feixista, es basa les següents directrius:

1) *Negació* de la perspectiva que, després de la derrota d'Itàlia, Alemanya i Japó s'hagi obert una fase de retorn general a la democràcia; *afirmació* per contra que el final de la guerra es va acompanyar d'una transformació en sentit i amb mètode feixista del govern burgès en els estats vencedors, *fins i tot i sobretot* si en aquests participen partits reformistes i laboristes. *Rebuig* de presentar com a reivindicació que li interessa a la classe proletària el retorn -il·lusori- a les formes liberals.

2) *Declaració* que l'actual règim rus ha perdut els caràcters proletaris, paral·lelament a l'abandonament de la política revolucionària per part de la III Internacional. Una progressiva involució ha conduït les formes econòmiques, socials i polítiques a Rússia a prendre de nou estructures i caràcters burgesos. Aquest procés no es jutja com un retrocés a formes pretorianes de tirania autocràtica o pre-burgesa, sinó com l'arribada, a través d'una diferent via històrica, del mateix tipus de organització social moderna presentat pel capitalisme d'estat en els països de règim totalitari i en què les grans planificacions ofereixen la via d'imponents desenvolupaments i donen un potencial imperialista elevat. Davant tal situació no es presenta doncs la reivindicació del retorn de Rússia a les formes de democràcia parlamentària interna, en dissolució en tots els països moderns, sinó la del sorgiment a Rússia també del partit revolucionari comunista totalitari.

3) *Rebuig de tota invitació a la solidaritat nacional* de les classes i dels partits, reclamada ahir per enderrocar els anomenats règims

totalitaris i per combatre els estats de l'Eix, avui per a la reconstrucció amb la pràctica legalitària del món capitalista arruïnat per la guerra.

4) *Rebuig de la maniobra i de la tàctica del front únic*, o sigui, de la invitació als partits falsament socialistes i comunistes (els quals no tenen res de proletaris) a sortir de la coalició governativa per crear l'anomenada unitat proletària.

5) *Lluita a fons contra tota croada ideològica que tendeixi a mobilizar en fronts patriòtics a les classes obreres dels diversos països* en la possible nova guerra imperialista, i els demani batre's ja sigui per una Rússia roja contra el capitalisme anglosaxó, o donar suport a la democràcia d'Occident contra el totalitarisme estalinista, en una guerra presentada com antifeixista.